

Spatiul European al Invatamantului Superior

Declaratie comuna a Ministrilor Educatiei din Europa Convenita la Bologna, 19 iunie 1999 (Declaratia de la Bologna a fost semnata de catre ministrii educatiei din 29 de tari europene cu ocazia CRE/ Conferinta Confederatiei Rectorilor din Uniunea Europeana, care a avut loc la Bologna, 18-19 iunie 1999)

Procesul european, multumita extraordinarelor realizari din ultimii cativa ani, a devenit o realitate tot mai concreta si relevanta pentru Uniune si cetatenii sai. Planurile de extindere impreuna cu adancirea relatiilor intre tarile europene, ofera o dimensiune si mai larga acestei realitati. Intre timp, asistam la o crestere a constientizarii in parti importante ale lumii politice, academice si a opiniei publice in general a nevoii de a realiza o Europa mai completa, dezvoltand si consolidand dimensiunile ei intelectuale, culturale, sociale, stiintifice si tehnologice.

O Europa a Cunoasterii este acum unanim recunoscuta drept un factor de neinlocuit pentru dezvoltarea sociala si umana si drept o componenta indispensabila pentru consolidarea si imbogatirea calitatii de a fi cetatean al Europei, capabila de a oferi cetatenilor sai competentele necesare pentru a face fata provocarilor noului mileniu, impreuna cu constientizarea unor valori comune si a apartenentei la un spatiu social si cultural comun.

Importanta educatiei si a cooperarii educationale in dezvoltarea si consolidarea societatilor stabile, democratice si pacifiste este universal recunoscuta, cu atat mai mult din punct de vedere al situatiei din sud-estul Europei. Declaratia de la Sorbona, din 25 mai 1998, care a fost dominata de aceste consideratii, pune in prim plan rolul central al universitatilor in dezvoltarea dimensiunilor culturale europene. Se pune accent pe crearea unui spatiu european pentru invatamantul superior, ca mijloc esential de a promova mobilitatea cetatenilor si posibilitatea lor de a se angaja si de a lucra oriunde pe continent, asigurandu-i astfel dezvoltarea.

Mai multe tari europene au acceptat invitatia de a se implica ele insele in atingerea obiectivelor stabilite in declaratie, prin semnarea acesteia sau prin exprimarea acordului lor de principiu. Directiile luate de catre diverse reforme in ceea ce priveste invatamantul superior, lansate in acelasi timp in Europa, au dovedit hotararea multor guverne de a actiona. Institutiile europene de invatamant superior, din perspectiva lor, au acceptat provocarea de a juca un rol important in construirea spatiului european de invatamant superior, ca si in aplicarea principiilor stipulate in Bologna Magna Charta Universitatum, din 1988. Acest lucru este de maxima importanta, dat fiind faptul ca independenta si autonomia universitatilor asigura adaptarea continua a invatamantului superior si a sistemelor de cercetare la nevoile in schimbare, la cerintele societatii si la progresele stiintifice.

Cursul a fost pus in directia corecta si cu scopuri importante. Asigurarea unei mai bune compatibilitati si a unei comparabilitati a sistemelor de invatamant superior este foarte clar ca necesita o preocupare continua pentru a fi realizate in totalitate. Trebuie sa sprijinim acest lucru prin promovarea de masuri concrete, prin realizarea unor pasi concreti, tangibili, inainte. Intalnirea din 18 iunie a necesitat participarea expertilor din partea autoritatilor, cat si a celor din scoli, din toate tarile, care ne vor oferi sugestii foarte folositoare pentru initiativele care trebuie luate. Trebuie sa avem in vedere mai ales obiectivul de a creste competitivitatea internationala a sistemelor europene de invatamant superior. Vitalitatea si eficienta oricarei civilizatii poate fi masurata prin modul in care cultura sa atrage alte tari. Trebuie sa ne asiguram ca sistemul european de invatamant superior acumuleaza un grad de atractie pe plan mondial egal cu traditiile noastre extraordinare, culturale si stiintifice.

In timp ce ne afirmam suportul in ceea ce priveste principiile generale stipulate in declaratia de la Sorbona, ne angajam si in coordonarea politicilor noastre pentru a atinge in cel mai scurt timp, sau in

orice caz in prima decada a noului mileniu, urmatoarele obiective, pe care le consideram a fi de importanta primara si capitala, in vederea stabilirii spatiului european al invatamantului superior si in vederea promovarii acestuia peste tot in lume:

1. **Adoptarea unui sistem de diplome usor de comparat si de recunoscut**, prin implementarea ideii de supliment la diploma, in vederea promovarii angajabilitatii cetatenilor Europei si competitivitatii internationale a sistemului de invatamant superior.
2. **Adoptarea unui sistem bazat in mod esential pe doua cicluri**, de "undergraduate" si "graduate". Accesul la al doilea ciclu va necesita completarea cu succes a studiilor din primul ciclu, care ar putea dura cel putin trei ani. Diploma primita dupa absolvirea primului ciclu va fi, de asemenea, relevanta pentru piata de munca europeana ca un nivel anume de calificare. Al doilea ciclu ar trebui sa duca spre diploma de master si/sau de doctor, asa cum se intampla in multe tari ale Europei.
3. **Stabilirea unui sistem de credite echivalent cu sistemul ECTS** ca o maniera oportuna de a promova ideea de mobilitate a studentilor peste tot in lume. Creditele ar putea fi obtinute si in contexte care nu implica invatamant superior, care includ invatarea pe tot parcursul vietii, atat timp cat sunt recunoscute de catre universitate.
4. **Promovarea mobilitatii** prin depasirea obstacolelor catre exercitiul efectiv al circulatiei libere, punandu-se in special accent pe: Pentru studentii, accesul la studii si la oportunitati de formare si serviciile legate de acestea; Pentru profesori, cercetatori si personalul administrativ, recunoasterea si valorificarea perioadelor petrecute in concursul european, prin cercetare, predare si formare, fara a fi prejudiciate drepturile lor statutare.
5. **Promovarea cooperarii europene in asigurarea calitatii** unei viziuni legate de ideea de a dezvolta criterii si metodologii comparabile ! Promovarea dimensiunilor necesare europene legate de invatamantul superior, mai ales in ceea ce priveste dezvoltarea curriculara, cooperarea inter-institutionala, schemele de mobilitate si programele integrate de studiu, formare si cercetare.

Prin prezenta declaratie, ne angajam sa indeplinim aceste obiective – printr-un cadru adecvat competentelor noastre institutionale si respectand in mod cert diversitatea culturala, lingvistica, a sistemelor nationale de educatie si a autonomiei universitare – pentru a consolida un spatiu european al invatamantului superior. Pana la acel punct, la final, vom aplica diverse moduri de cooperare inter-guvernamentala, impreuna cu acele organizatii europene non-guvernamentale care au competenta in invatamantul superior. Ne asteptam ca universitatile sa raspunda din nou prompt si in mod pozitiv si sa contribuie in mod activ la succesul initiativei noastre. Avand convingerea ca stabilirea unei arii, a unui spatiu european de invatamant superior necesita sprijin si suport constant, supraveghere si adaptare continua la nevoile in permanenta schimbare, noi ne decidem sa ne intalnim din nou dupa doi ani, in vederea evaluarii progreselor facute si pentru a stabili urmatorii pasi care trebuie facuti.